

tohoto ustanovení by bylo možno svoliti k této změně jen tehdy, kdyby případ, pro který substituce jest zřízena, zcela určitě již nastati nemohl. Toho však stěžovatelka neprokázala, neboť dokazuje jen pravděpodobnost, že se vzhledem k své nemoci nevdá a potomstva míti nebude. Na druhé straně nelze však vyloučiti pravděpodobnost provdání a zrození potomstva manželského pro ten případ, že se ze své choroby vyléčí, k čemuž právě zrušení substituce má sloužiti. Jest jisto, že substituti mají právo, se svého dědictví vzdáti dle §§ 1444, 551, 632 obč. zák., avšak vzdání takového zde vůbec není. Neboť opatrovník dosud nezrozeného potomstva sice dal souhlas k výmazu substitučního práva, ale z opatrnosti podotýká, že osobního ručení za to nepřejímá. Netroufá si tedy ani bezpodmínečně práva toho se vzdáti. Jak by pak mohl soudce, přihlížeje k §§ 216, 233, 270, 274, 282 obč. zák., dáti svolení k prohlášení znějícímu očividně v neprospěch dosud nenarozeného opatrovance. Dlužno přisvědčiti stěžovateli, že ve smyslu § 914 obč. zák. rozhoduje vůle zůstavitele. Jest však poukázati k tomu, že zůstavitel měl možnost substituci tu učiniti odvislou od podmínky, že dědička se stane neomezenou dědičkou, upadne-li do peněžní tísně, bude-li potřebovati peněz k léčení své choroby. Jelikož však zůstavitel takové podmínky neustanovil, dlužno míti za to, že dle § 613 obč. zák. přičkl fideuciáři jen právo vlastnické obmezené na právo požívatel, a nemůže tedy ani klausule rebus sic stantibus na tom ničeho měniti. Ustanovení § 612 obč. zák., na které se stěžovatelka odvolává, nemá zde místa, neboť dle jasného znění tohoto ustanovení zaniká fideikomisární substituce ohledně nemovitostí nabytím nemovité pozůstalosti prvním substitutem, který současně se zůstavitelem nežil. Když tedy substitut, po smrti zůstavitele zplozený nebo zrozený, nemovitého jmění jako dědic nabude, nabývá volného dispositivního neomezeného práva a substituce zaniká. Žadatelka žila však současně se zůstavitelem a zanikla by substituce teprve tenkrát, až by nemovitost přešla na substituty po smrti zůstavitelově zrozené nebo zplozené.

Nejvyšší soud nevyhověl mimořádnému dovolacímu rekursu, neshledav podmínek § 16 nesp. říz.

### Čís. 1333.

**Byla-li po zaplacení zažalované pohledávky obmezena žalobní prosba na útraty, nelze užiti předpisů o řízení ve věcech nepatrných, převyšují-li útraty 100 K.**

(Rozh. ze dne 6. prosince 1921, R II 451/21.)

Žalovaná zaplatila za sporu zažalovaných 818 K, načež žalobkyně obmezila žalobní prosbu na útraty, jež jí procesní soud prvního stupně přiznal penízem 508 Kč 50 h. Do rozsudku vnesla žalovaná odvolání, jež rekursní soud jako stížnost zavrhl. **Důvody:** Podaný opravný prostředek je jednak opozděn, jednak nepřipustný. Dle § 453, odstavec druhý, c. ř. s., má o právní věci býti jednáno a rozhodnuto dle zásad bagatelního řízení, byl-li obmezením původní žalobní prosby zažalovaný nárok snížen na obnos nepatrný (nepřevyšující 100 Kč). I v tomto

případě obmezil žalobce za řízení první stolice prosbu na »Náhradu útrat«. Jedná se proto o »bagatelní rozsudek«. Bagatelní rozsudek (prohlášený v přítomnosti obou stran, jako v tomto případě) stává se účinným proti stranám již pouhým prohlášením. To se v tomto případě stalo dne 23. května 1921. »Odvolání«, podané proti tomuto rozsudku teprve dne 4. října 1921, jest pozděno. Nehledíc k tomu, nelze proti bagatelnímu rozsudku uplatňovati jako důvod odvolací porušení předpisů o místní nepříslušnosti (§§ 501 — 477, čís. 3 c. ř. s.) podléhají-li tyto předpisy dohodě stran.

Nejvyšší soud vyhověl dovolacímu rekursu a uložil rekursnímu soudu, by pomína odmítající důvody, o opravném prostředku znovu rozhodl.

#### Důvody:

Výklad daný druhou stolicí § 453 odstavec druhý c. ř. s. nelze sdíleti. *Ustanovení toto předpokládá, že obmezen byl peníz nebo hodnota sporného předmětu na 100 Kč nebo pod ně, ale vždy na částku, jež dle § 448 c. ř. s. může býti předmětem řízení bagatelního.* Tomu však není tak když po zaplacení zažalované částky byla prosba žalobní obmezena na útraty sporu, jež se pak stávají hlavním předmětem sporu, věcí samou, a náklady tyto hranici § 448 c. ř. s. převyšují, jako v tomto případě. Proto soud druhé stolice neprávem odmítl opravný prostředek z důvodů formálních a, jelikož se věcí samou nezabýval, nebylo než rekursu vyhověti a rozhodnouti, jak shora uvedeno.

#### Čís. 1334.

**Prolongování směnky: »až budou normální franky«.** Myslí se tím doba, až frank bude mítí vzhledem k čsl. koruně kurs mírový neb aspoň jemu se blížíci.

**K pojmu »směnky z ochoty«.**

(Rozh. ze dne 6. prosince 1921, Rv II 34/21.)

Proti směnečnému platebnímu příkazu na 77.000 švýcarských franků namítl dlužník mimo jiné, jednak že šlo o směnku z ochoty, jednak že se stala úmluva, dle níž byla směnka prolongována až budou »normální franky«. Procesní soud první stolice ponechal směnečný platební příkaz v platnosti, vyvrátiv námitku žalovaného, že tu jde o směnku z ochoty a nezjistiv, že se stala namítaná úmluva o prolongaci směnky. Do rozsudku prvního soudu vznesla žalovaná odvolání jen do částky 59.000 švýc. franků. Odvolací soud směnečný platební příkaz v napadené části zrušil mimo jiné z těchto důvodů: Zcela správně nepřisvědčil první soud námitce žalované, že je zažalovaná směnka co do 59.000 švýc. franků směnkou z ochoty. Pokud žalovaná pro toto své tvrzení uvádí, že uzávěrka ze dne 2. prosince 1919 o kupu a prodeji 300.000 švýc. franků, pokud do války splněna nebyla, vypuknutím války, zastavením vývozu, tedy nemožností, by žalovaná švýcarské franky si opatřila, zanikla, že zanikla dále tím, že žalobkyně nároky z oné uzávěrky jakožto prý obchodu fixního opomenula včas (po 1. prosinci 1914)